

GOGA

Igor Harb

Ko Zemlja zdrsne za obzorje

Vesoljska romanca

1. del trilogije Na robu obzorja

1. poglavje

— Frank

Jutranji hlad se je počasi dvigal. Ko je Frank opazil, da je komaj še v senci, je vedel, da je čas za premor in da mora dvigniti pogled z izkopanin. Obrisal si je pot s čela, se vzravnal, zazrl proti vzhodu, nekoliko levo od Sfinge, in potrpežljivo počakal minuto, dokler ni rdeče obzorje za piramido zažarelo najprej oranžno in nato rumeno, ko se je tik ob konici prikazalo jutranje sonce. Med občudovanjem veličastne podobe je prisluhnil zvokom prebujajoče se puščave, kjer so sončni žarki preganjali nočna bitja, ki so hitela iskati zatočišče v senci ali pod peskom. Z dlanjo si je naredil senco čez oči, da je lahko še malo zrl v piramido, nato si je pogladil temne lase in pretegnil hrbet, preden se je sklonil nazaj k delu.

Počasno ščetkanje prahu in peska s sedimentov pravadnega gradbenega materiala je zamudno, a pomembno opravilo. Običajno je bilo rezervirano za študente, a ob tej uri še ni bilo nikogar drugega in včasih se je rad posvetil osnovam. Le s potrpežljivim trudom se na zidakih izrišejo šrafure in znaki, iz katerih je mogoče razbrati podrobnosti o preteklosti stavbe, njenih prebivalcih, mimoidočih, vladarjih, splošnem stanju kraja, države in kulture. Šele ko bo prah odstranjen in bo dobil dostop do prvotne površine, bo lahko začel z radiometričnim datiranjem, ki mu ne bo

izdalo le natančne arheološke starosti stavbe, temveč tudi geološko starost materiala, ki so ga uporabljali. Kdaj so vulkani ali školjke ustvarili temeljni kamen, ki ga je faraon posvetil za to piramido?

Ščetkanje je nenadoma izgubilo smisel, ko je vrtinec močnega piša začel raznašati pesek in prah ter ga nalagati nazaj. Sunkovito se je ozrl v nebo in v grozi zagledal helikopter brez rotorja, ki je bil resda neslišen v primerjavi s predhodniki iz prejšnjega stoletja, a zato nič manj viharen. Hitel je zaščititi izkopanine pred točo drobnega peska. Na vso moč se je trudil prekriti temelje z ogromno plahto zaščitne folije, medtem ko mu jo je piš skušal iztrgati iz rok. Ta se je le še okrepil, ko se je zračno plovilo dotaknilo tal, a takrat je že pritrjeval prvi krak folije. Večkrat so ga že presenetili peščeni viharji, tako da je vedel, kaj je treba storiti.

V ozadju so se iz ploščatega plovila odprla vrata in iz njega je izstopila ženska s črnimi lasmi, spetimi v čop, in z zrcalnimi, tesno prilegajočimi se očali, ki so ji zakrivala večino obraza in jo ščitila pred peskom. Odločno je zakorakala proti njemu, zgrabila drugi konec plahte in mu jo pomagala pritrditi čez ruševine.

»Pa kaj se greste, saj vidite, da delam! To je natančno delo, vi pa kot slon v trgovini ...« Zmanjkalo mu je besed, saj je ugotovil, da oseba, ki se je pojavila ob njem, ni še en poštirkani birokrat ali pa eden od milijarderskih kvazi filantropov s praznimi obljubami financiranja in ekipo za snemanje selfijev, ki so bili sicer stalnica tovrstnih izkoptavanj, temveč uniformirana oseba s činom.

Skoraj bi že zajecjal, ko je zastavila smiselno vprašanje:
 »Kaj pa bi slon počel v trgovini?«

»Erm. Nakupoval? Živeli so tukaj v bližini. Nekoč. No ... fraza ... eee ... pomeni, da neotesano rušite delikatne stvari.«
 Premor. »Ampak hvala za pomoč. Kaj sploh počnete tukaj? To je zavarovano območje, imamo dovoljenje ministrstva in vse.«

»Eldridge,« se je glasil skop odgovor in ob našitkih na njeni uniformi bi moral biti pripravljen nanj. Seveda ni bil. Prebledel je in oblił ga je hladen pot. Eldridge House Hotel oziroma kar Eldridge je prijeten hotel z bogato zgodovino v Kansasu, kjer je nekoč prenočil. Tovrstne spomine je včasih uporabljal kot mnemonike. A to ni bil trenutek za zdrs v preteklost. Vedel je, kaj mora storiti.

»Koliko časa imam?«

»Dovolj, da pobereite svoje stvari tukaj. Tiste iz stanovanja boste dobili po pošti. Kje je vaš namestnik, da prevzame izkopavanje?«

»Spi v hostlu. Danes ima prosto.«

»Nič več. Nekdo ga bo kmalu zbudil, da prevzame projekt. Do takrat bo lokacija zavarovana.« Ob tem je pokazala proti zahodu, kjer je bilo v daljavi že mogoče opaziti terenski vozili, ki sta drveli proti njima. »Vi pa z mano v manto.«

»V manto ... kam pa greva?«

»To je zaupno.«

»Kdaj se bom lahko vrnil?«

»Tudi to je zaupno. Eldridge.«

Zmeraj je vedel, da obstaja možnost, da ga nekega dne tako poberejo in odpeljejo. Eldridge. Takrat se je odločitev

zdelo preprosta. Petletno financiranje kateregakoli raziskovalnega projekta s (skoraj) polnim proračunom za zaledno ekipo in z možnostjo podaljšanja v zameno za ... Misлил je, da je dobil pregovorno zastonjsko kosilo, da se je z eno potezo rešil nepotrebne administracije in končno dobil možnost delati, kar je hotel. Na terenu. Proč od drugih. Eldridge. Protiusluga se mu je zdelo abstraktna, ker kljub podrobnemu analiziranju vseh možnih scenarijev ni dogonal, kako točno bi agencija uporabila njegov nabor znanj in spretnosti. Eldridge.

Ko sta se vzpela v plovilo, se je počil v sedež, ki mu ga je nakazala, in se pripel. Kakor hitro je zaponka kliknila in luč za varnost ugasnila, je ženska vnesla preprost ukaz in avtopilot je prevzel vodenje in navigacijo »mante«. Med dvigom so se šipe povsem zatemnile, da ni bilo mogoče videti ven.

»Kaj je to? A sem ugrabljen? Na poti na neko črno lokacijo, kjer me boste mučili?« je izstrelil kot rafal.

»A se lahko umirate, prosim? To je standardni protokol. Misija je zaupna, kar pomeni, da je zaupen tudi let.« V teh nekaj stavkih je v njeni angleščini zaznal slovanski naglas. Še vedno ni videl njenih oči, saj so jih zakrivala očala.

»Kam me peljete? Mislim, da imam pravico izvedeti,« je bil odločen.

»Zaupno,« je najprej skopo odvrnila. Ampak koticiki ustnic so ji nekoliko trznili. To si je razlagal kot dobro znamenje.

Vdihnil je in poskusil z drugačno taktiko. »Prav. Kaj pa, če uganem?« Trudil se je govoriti v čim bolj naravnem

tonu in zatreti naraščajočo paniko, v katero se je prikradla tudi nejevolja.

Kotički ustnic so se zdaj opazno privzdignili. Morda manj kot milimeter, a tega ni zgrešil. »Prav, pa poskusite.«

Zaprl je oči in se osredotočil. »Torej, ko sva vstopila, je bila vaša *manta*, hecno ime, ampak vidim podobnost, tako da v redu, obrnjena s kabino proti zahodu. Vzlet na letalno višino je bil skoraj povsem navpičen, nato pa sem v tem udobnem sedežu zaznal le nekaj prilagajanja smeri v desno, ampak brez polnega obrata. Ta model zmore nekje do mach ali dva in še kar pospešujeva, tako da ne greva na bližnjo lokacijo. Za zdaj sva še zmeraj nad puščavo in severozahodno leži Sredozemlje ... Hm. Lahko me peljete v Reykjavik na opazovanje vulkanov, ampak dvomim, da ima ta stvarca več kot pet tisoč kilometrov dometa, tako da stavim na nekaj bolj kontinentalnega.«

Priklonila je glavo v poklon in teatralno zaokrožila z dlanjo – in tokrat sta se kotička ustnic dejansko privzdignila. Bolj optimističen opazovalec bi celo rekel, da se je nasmehnila. Všeč mu je bil ta indic dobre volje. »Ni slabo. Si moram zapomniti, da naslednjič sprogramiram krožni vzlet.«

»No, in kaj je takega na kontinentu?«

Zdaj se je zares nasmehnila. »Kaj pa mislite, da leži na kontinentu v tej smeri?«

»Mesta? Muzeji? Kavarne?« je poskušal.

Skoraj se je že smejala. »Malo bolj ambiciozno, prosim.«

Medtem ko je napenjal možgane, se je zazrl v njeno uniformo. Nikoli jih ni maral, kakor tudi ne ljudi, ki so jih nosili. Najraje je imel samoto, ampak če je že moral biti

okrog ljudi, je imel raje posameznike kot pa delce neke sestavljanke v formaciji. Vidiš uniformo in ne človeka, je bil vedno prepričan. Le da tokrat ni v resnici *videl* njene uniforme. Vse do zdaj. Ti čini niso označevali letalstva, kopenske vojske ali mornarice. Te zvezde so imele vrisano orbito in to ni bila puščica, ampak konkavni deltoid. Z vse širšim nasmehom je opazovala, kako se mu oči odpirajo v šoku in kako z vse večjo nejevero strmi vanjo. »Planiško zvezdno mesto?« je šokiran izdaval.

Snela je očala in se zazrla vanj. »Alica, tebi se res ne sanja, v kako globoko zajčjo luknjo si padla, kaj?«

2. poglavje

— Frank

Zdaj mu res ni bilo nič več jasno. A kaj mu je preostalo? Pri takem preobratu se je zavedal, da mora držati oči prekleto odprte. In oči so se ustavile na skrivnostni uniformiranki. Hitro je ocenil, da je skoraj njegove višine, s črnimi lasmi, spetimi v čop, atletske postave in s toplimi rjavimi očmi, ki jih niso več zakrivala očala; in opazil je tudi, da so kotički ustnic še zmeraj za kanček privzdignjeni. To si je še naprej razlagal kot dobro znamenje. To, da je pravzaprav nevljuden čudak, ki se ji sploh še ni predstavil ali je povprašal po imenu, pa kot ne posebej spodbudno.

»Jaz sem Frank,« je nekoliko negotovo začel in ji pomolil roko. Zagrabila jo je in trdno stisnila, njega pa je pretresel nov val nelagodnega spoznanja. »Aja, saj to najbrž veste ... Ker sem vaša naloga ...« Hitro se je zbral in nadaljeval. »Kakorkoli, veseli me, da sva se spoznala ...«

»Julija Perun,« je suvereno odvrnila, »poročnica Solarpolpa. Lahko mi rečeš kar Julija, ker, ja, Frank Beddoe, precej vem o tebi.«

»Upam, da same dobre stvari,« se je poskusil pošaliti, a se je takoj sam sebi zazdel precej beden, tako da je hitro preusmeril pogovor: »Kaj pa Solarpolovci počnete na Zemlji, a je v veselju zmanjkalo kriminalcev, ki bi jih lahko preganjali?«

»Vračam se iz gravitacijskega ponora in očitno si prej ali slej tja namenjen tudi ti,« mu je razložila, medtem ko se je odpela in se dvignila s sedeža. Manta je očitno dosegla potovalno hitrost.

»K Solarpolu?«

»Ne, ti si samo dostava na poti.«

»Pa ravno sem si začel domišljati, da sem čisto pravi človek in ne zgolj paket,« je ponovno poskušal prebiti led, ko se je tudi sam odpel, da se sprehodi in razgleda.

»Zabavno,« je odvrnila in zavila z očmi.

»Kam pa me dostavljaš? In predvsem, zakaj?«

Julija je hodila po kabini in pregledovala zaslone in instrumente, nato pa se obrnila nazaj k njemu. »No, to tudi meni že nekaj časa ne da miru. Iz skopih navodil, ki sem jih prejela, mi tega nikakor ne uspe razvozlati. Pa si lahko predstavljaš, da me kot detektivko kaj takega moti.«

»Kako ne veš, kam me pelješ?« jo je poskusil zavesti z vprašanjem, da bi izdala kaj več.

»Ah, kako prikupno nevedno,« je zavila z očmi. »Seveda vem, kam te moram dostaviti, vsaj prvo postajo. Ne vem pa pri Eldridgu, zakaj.«

»Eldridge, heh. Morda najdeva teorijo, ampak najprej mi povej, a se ti res zdim prikupen?«

Na njen obraz, ki je bil sicer povsem pod nadzorom, se je prikradla bleda rdečica, ko je dognala, da je to dejansko izrekla. V odziv so se njegove ustnice razširile v rahel, a zmagovalni nasmešek. Opazil je, da ga je premerila s pogledom, in nemudoma vzravnal hrbet, da bi bil videti bolj pokončen.

»Raje mi povej, kaj pravzaprav počneš tam v puščavi – a si puščavnik?« se ni pustila zmesti, očitno odločena, da čim prej preskoči ta bežni trenutek lahkomiselnosti. Vzela je tablico in začela preverjati podatke.

Zavzdihnil je. »To bo zvenelo precej dolgočasno, ampak raziskujem začetke namakalništva v Starem Egiptu. Irigacija, kopanje kanalov, poplavljanje Nila in te stvari.«

»Ja, to res ni za zgodbo kakega trilerja. Ampak, prosim, kar nadaljuj, pri preiskavi je vsaka informacija lahko ključna.«

»Hm, irigacija je bila en prvih primerov teraformiranja – človekovega spreminjanja okolja z namenom ustvarjanja boljših življenjskih pogojev. Z njim so spremenili večji del Nilove delte in to je obenem spremenilo njih.«

»Prav, ampak zdaj si očitno namenjen v vesolje. Kaj bi lahko irigiral v vesolju?« Odložila je tablico v magnetno držalo in stopila k steni na desni strani, v kateri se je skrival hladilnik. Vzela je bidon vode in enega ponudila tudi njemu.

»Saj nisem strokovnjak za dejansko namakalništvo, samo preučujem, kako je to delovalo pred deset tisoč leti,« je odgovoril in se zamislil. Popil je požirek vode, nato je nadaljeval: »Starega Egipta sem se lotil po tem, ko sem zapustil projekt Deuteronilus.«

»Deuteronilus? A je to pritok Nila?«

»Ne, to je krajše za Deuteronilus Mensae, planoto na Marsu, kjer so našli sledi ledenikov.«

»Torej bi irigiral Mars? Saj tekoča voda tam ne more obstati. Zračni pritisk in vse to. To bom pa že vedela.«

»Seveda, seveda, danes to ni mogoče, ampak pred milijardami let je planet imel reke in morja. Cilj projekta

Deuteronilus je bil sicer povsem teoretski, vse smo delali v laboratoriju in računalniških simulacijah tukaj na Zemlji. No, moja ocena je bila, da bi vse skupaj trajalo tisočletja. To je tudi eden od razlogov, zakaj sem odšel.«

»Kaj pa so bili drugi?« je s profesionalno nevsiljivim glasom vprašala detektivka.

Skoraj bi ji že odgovoril, ko se je zbral, nekajkrat pomežiknil, vdihnil in se odločil preusmeriti pogovor drugam. Zdaj ni bil čas za drezanje v te rane. »Nič. Hm. Povej mi raje, kako to, da si na Zemlji. Ali Solarpolovci ne lovite zlikovcev v breztežnosti?«

Pretvarjal se je, da preučuje, kako se odpre hladilnik, a je s koticom očesa previdno opazoval njen odziv. Zdelo se mu je, da je prepoznal trenutek, ko se je odločila opustiti nadaljnje vrtanje. Hvaležen ji je bil za to. Ni bil še pripravljen na ta pogovor. Sploh pa ne z osebo, ki jo je ravnokar spoznal.

»Poškodba med misijo; kompliciran dvojni zlom noge. Zgoraj imamo sicer odlične zdravnike, ki so me hitro sestavili, ampak pri rehabilitaciji najbolj pomaga stabilna gravitacija, zato so me poslali nazaj. Zdravnik mi je končno potrdil polno mobilnost in moč, tako da sem na poti navzgor. Samo izpite za osnovno urjenje moram ponovno opraviti.«

»Uf. Kompliciran zlom. To sem tudi jaz dal skozi. Rehabilitacija se je vlekla in nikakor se nisem mogel spravi nazaj v formo.«

»Meni je šlo kar hitro. V glavnem s kolesarjenjem in plavanjem. Nekaj je bilo tudi teka, ampak nisem upala resno, da ne bi bilo preveč pritiska na počenem delu. Sicer sem

ga že pogrešala. Tam zgoraj je tekalna steza vsakodnevna nuja, in če nisi dobesedno zaljubljen v tek, trpiš.«

»Če imate zgoraj tek, že ne more biti tako hudo,« se je obesil na iztočnico in takoj opazil, kako se je obrnila in nagnila proti njemu, ko sta našla skupno temo.

»Ti tudi tečeš?« je vprašala z iskrenim zanimanjem.

»Vsako jutro čez sipine. Preden se pesek pregreje, ko podplati nežno zdrsnejo po njem. A veš, ko se odrineš z grebena v prazno in veš, da boš pristal na mehkem ... in ko se koraki nežno pogreznejo v sipka tla ...« Pogled mu je zdrsnil v levo, v preteklost, a ko je šel čez njen obraz, ga je za trenutek zaskrbelo, da je z blebetanjem izgubil njeno pozornost. Dokler ni zaznal, kako med komaj opaznim prikimavanjem strmi vanj, kot da bi hotela te občutke posrkati iz njega. In najbrž se ni motil.

»In ko se ti drobcu peska hladijo med prsti in vsak odriv za tabo dvigne oblak peska in prahu ...« je zasanjano nadaljevala njegovo misel in natančno je vedel, o čem govori. Za trenutek je zaprla oči, nato bolj zbrano nadaljevala: »Ja, vem, kaj misliš. Ampak ne skrbi, še bodo priložnosti za tek.«

»Kako to?«

»Planica je v podnožju Alp, en tak kotic, ki se je izognil najhujšim vremenskim ekstremom, ki so zadeli Evropo. Povsem drugače od puščave, ampak prav tako lepo, boš videl.«

»In kaj bova počela tam?«

»Samo en razlog je, da pristaneš v Planiškem zvezdnem mestu: astronautsko urjenje. In to vključuje tudi precej teka v naravi.«

»Torej naj bi šel v vesolje?«

»Aha, glede na ukaze in navodila, ki sem jih prejela, vse kaže tako. A si kdaj hotel postati astronaut?«

»Ja, mislim, ali ni bolj ali manj vsak? Saj sem preučeval Mars, ampak je bilo vse bolj teoretično, nisem pričakoval, da bi si kaj takega ogledal od blizu. Sem pa takrat vsaj delal za vesoljsko agencijo. No, po odhodu v Egipt sem sklepal, da tudi teoretično nimam več možnosti. Preveč požganih mostov.«

»Res je, da ne spustijo vsakogar tja gor, po drugi strani pa je tudi res, da se nenehno gradijo nove vesoljske baze in postaje in rekrutiranje je že v teku. Glej, čez dobro uro bova v Planici, izkoristi čas in preuči mapo z osnovnimi informacijami. Izvoli.«

Frank je vzela blede modro tablico in začel drseti po dokumentih. Vsebovala je osnovne podatke o vesoljskem centru in modulih urjenja za posamezne specializacije. »Zanimivo, ampak imam še milijon vprašanj.«

»Seveda jih imaš. Ampak večina odgovorov, ki jih ne boš našel tukaj, je očitno krepko nad mojo ravno.«

»Ja, kaj pa osnove: kam točno grem, bom tam en mesec ali eno leto? Kako poteka to urjenje?«

»Prav, o teh stvareh nekaj vem. Najprej je zdravniški pregled in nekaj testov. To je osnova in bo na vrsti že danes. Popoldne izveva podrobnosti. Astronavtsko urjenje brez specializacij traja več mesecev, tja nekje do enega leta. Jaz sem ga že opravila, tako da grem hitreje skozi, sploh ker moram ujeti okno za Mars. Ampak ne skrbi, dokler bom tukaj, ti lahko pomagam.«

Frank je še naprej drsel po tablici, polzel je čez informacije, iskal poanto, a je ni našel. Dvignil je pogled in nekoliko obupano pogledal Julijo.

»Glej, za zdaj nimam drugih odgovorov,« mu je odvrnila, spustila stol v ležeči položaj, iz stranskega žepa na hlačah potegnila zloženo kapo in si jo poveznila čez obraz. »Imam pa en koristen nasvet: med urjenjem izkoristi vsak razpoložljiv trenutek za počitek. Potreboval ga boš.« S temi besedami se je zleknila v svoj udobni sedež, iztegnila noge in ga prepustila branju.

3. poglavje

— Julija

Še dobra ura je do cilja, si je prigovarjala in se osredotočala na preizkuse, ki jo še čakajo. V spominu se ji je odvirtela vsaka naloga in vsaka poteza, ki jo bo mogla izvesti do popolnosti, da bo dosegla norme. To je bila že leto dni njena prioriteta. Tega ne bom zamočila. A misli so ji zatavale k Franku, ki je očitno brskal po brošuri, saj je slišala tapkanje po steklu. Kaj za vraga je za vsem skupaj?

Odprla je oči in si ga skrivoma ogledovala. Naslonjen s komolci na kolena je osredotočeno drsel čez besedilo in diagrame. Čeprav očitno ni vedel, kaj se dogaja, se ni prepustil paniki ali malodušju, temveč se je pripravljal, da se sooči s spremembami, da se prilagodi dogajanju. Taki ljudje so ji bili všeč. Rada jih je imela v svoji ekipi.

In s tem so ji misli zdrsnile k ekipi ter petdesetim milijonom kilometrov praznine, ki jih je ločevala. Solarpol je bila najbolj prestižna varnostna sila na svetu, no, v osončju, ampak svoje službe ni oboževala zaradi ugleda. Ne, vrniti se je hotela zaradi ekipe, zaradi ljudi, ki so ji stali ob strani med najtežjimi in najnevarnejšimi nalogami, kar se jih je kdaj lotila. Zaradi ljudi, ki so znali razmišljati v treh dimenzijah; v štirih, kadar so bile posredi dolge razdalje.

Pogrešala jih je, celo enoto. Nica, Cassandro, Borisa, Yoshija, Jairja, Zainab in seveda Alexa. Njega še najbolj,

ampak, k vragu, zdaj ni čas za to. Bolje se je osredotočiti na mentalne priprave za naloge pred sabo ... In na skrivnosti tega Franka. Kot detektivki ji je bilo jasno, da tako sočnega primera že ne more spregledati.

Ponovno je začela v mislih obnavljati fizične in psihične teste, ki so jih v Planici pripravljali za vesoljske kavboje. Podzavestno je napenjala ustrezne mišice, ki so ji potrjevale, kar je tako že vedela, a si še ni drznila zares verjeti: da je pripravljena in da jih bo zlahka opravila. Zlomljena kost se je povsem zacelila in noga je ni niti malo zbolela, kadar se je odrinila v odskok in – še pomembneje – tudi ne, kadar je pristala.

Kljub temu je še zmeraj spravljala pod nadzor tisti trzljaj, ki se ga priučiš, ko se skušaš podzavestno izogniti obremenitvi bolečega uda. Skupaj z njim pa tudi jezo do manijaka, ki jo je poškodoval.

Bila je rutinska preverba. Statistika njegovih opravljenih delovnih ur je bila nekoliko nad normami, a iz tega podatka ni bilo mogoče sklepati na razširjeno uporabo nelegalnih poživil. Niti še niso prejeli prijave. Za pregled so naključno izbrali dva gradbinca. Vse v skladu s pravili in zakoni; vsak, ki se je odpravil v vesolje, se je zavedal, da je lahko podvržen temu. Za varnost gre. Takoj je zaznala, da se nekoliko preveč poti. Pozorno ga je opazovala, in ko Cassandra ni ničesar odkrila v omarici, je predlagala še pregled tiste v kopalnici. Trznil je. To ga je izdalo. Zato se tudi ni ustavila, ko je sprva naletela na prazno omarico. Sistematično je pretrkala ploščice na zadnji strani omarice in zaslišala votli odmev. Takrat je v paniki zbežal.

Zdaj je ta votli odmev povezovala z bolečino, ki je sledila. Z agonijo celjenja. Z ločitvijo od ekipe, z vrnitvijo v gravitacijo. Ne glede na to, kako rada se je vračala na Zemljo, je tokrat vrnitev zanjo predstavljala neuspeh, poraz. Zvezde, moj cilj, se je spomnila naslova tiste stare knjige. A svojih možganov ni mogla pretentati. Prva asociacija ob zvezdah je bilo le prepolno nebo, ko sta z Alexom opravljala pregled sistema na zunanji strani vesoljske postaje in sta med izpadom komunikacije najprej za eno uro obtičala v prostranstvu ... in nato še za eno v dekompresijski komori ... povsem sama. Tisti pogovori pod ozvezdjem so vodili k dotikom, ki so žareli celo skozi skafander, ko sta jih v komori lahko odvrгла, pa ... Živo se je spomnila, kako jo je vzburljalo, ko ji je pomagal odstranjevati plasti obleke ... Ne, to moram pozabiti. Tisto je bil trenutek osamljenosti, čudenja veličastnosti vesolja. Sicer naslednji dan ne bi bilo spet vse po starem. Sicer naslednji dan ne bi bil spet zgolj Alex. Sicer naslednji dan ne bi bil zgolj moj nadrejeni.

Vesolje bo prineslo nove izzive, ampak najprej moram priti tja. Spet se je osredotočila na ponovitve preizkusov, ki bodo sledili še ta dan. Mišice so ji trzale v ritmu vaj, ki jih bo morala narediti, in je že začela drseti v dremež, ko je manto zatresla turbulenca. Takrat je ponovno odprla oči ter pogledala Franka, še zmeraj zatopljenega v priročnik. Res ni napačen, tako na pogled, je pomislila. Ampak moj cilj je drugje.

Intermezzo: Zvezdno mesto Planica

Planica: odskok v vesolje

Dobrodošli v Zvezdnem mestu Planica. V zavetju Alp leži najnaprednejše evropsko središče za raziskave o pripravah človeškega telesa in duha na vesoljsko bivanje. Tukaj so se urile generacije astronautov, vesoljskih raziskovalcev in marsovskih pionirjev in vi ste med srečnimi izbranci, saj ne boste zgolj hodili po njihovih stopinjah, temveč boste utirali nove poti v osončje.

Zvezdno mesto se je razvilo iz Nordijskega centra Planica, kjer so premikali meje možnega pri smučarskih poletih. Pot od dolgih smučarskih skokov do velikega skoka v vesolje ni bila neverjetna, saj gre za izpostavljenost istim silam, ki smo jih preučevali že v 20. stoletju. Na to je že leta 1929 opozoril Herman Potočnik Noordung v svojem prelomnem delu *Problem vožnje po vesolju*. Skozi nadaljnje razvoje programov za njihovo obvladovanje smo začeli pripravljati ljudi na uspešno osvojitvev prostranstva.

Programi urjenja za astronave v Zvezdnem mestu Planica obsegajo tako fizično kot psihološko urjenje za soočenje z največjimi izzivi, ki ne stojijo zgolj pred vami, temveč pred vsem človeštvom. Fizični poligoni, centrifuge in bazeni v našem kampusu so osnova, tukaj zagotavljamo

tudi urjenje iz teorije vesoljske mehanike za napredno navigacijo po vesolju, zdravstvene oskrbe za urgentno medicino in zobno medicino v breztežnosti ter privajanje na izolacijo in utesnjenost.

Ob prijavi si izberete različne module, ki jih želite usvojiti, in ti nato tvorijo vaš nabor znanj in veščin. Vesoljske agencije, korporacije in druge organizacije, ki upravljajo infrastrukturo onkraj Zemljine orbite, nenehno rekrutirajo naše kandidate, zato se pozanimajte, kateri profili so najbolj iskani, da si zagotovite vozovnico v vesoljsko prihodnost.

Vsa urjenja se lahko na željo kandidata izvajajo v angleščini, nemščini, španščini, francoščini, mandarinščini ali slovenščini, saj naši inštruktorji prihajajo iz različnih koncev sveta. Ker se večina kandidatov odloči za angleščino in so tam nekoliko večje skupine, spodbujamo tudi učenje drugih jezikov. Za podrobnosti povprašajte v administrativni pisarni.

Na sončni strani Alp

Planica, imenovana tudi dolina pod Poncami, je ledeniškega izvora ...

#

Vir: Priprave na vesoljsko pot: priročnik za astronave.
Novo Mesto: Založba Goga, 2078, str. 3.

4. poglavje

— Frank

Julija se je zdrznila ob pisku, ki je napovedoval skorajšnji pristanek, pomljasknila in pogoltnila je slino, ki se ji je nabrala v ustih med dremežem, ter pospravila kapo nazaj v žep. Zatopljen v brošuro, je Frank sploh ni opazil, ko se je vzravala. Vzela je tablico z nosilca, da je preverila položaj, nakar je izbrala odtemnitev oken. Končno je zaznal spremembo in jo zmedeno pogledal. »Ali to ni več tajan polet?«

»Ne, tisto je bil zgolj protokol pri vzletu v tretjih državah, zdaj sva v Evropi.« Potrkala je po steklu in nadaljevala: »Poglej raje ven, zdaj sva nad Jadranom in kmalu bodo pod nama Kornati. To so prekrasni majhni otoki, kolikor jih še ni poplavljenih. Potem pa bo veliko zelenega, ko se bova približevala Alpam. V Egiptu tega najbrž nisi imel ravno na pretek.«

Frank je z zanimanjem pogledal skozi okno. Plovilo je drvelo z nadzvočno hitrostjo, tako da je blede modro morje pod njima kar drselo mimo in tudi na silhuete obljubljenih otokov se ni zmozel osredotočiti, saj so vse prehitro švigale pod njima. Julija se je razočarano namrščila, ko je ugotovila, da dejanske podobe ne ustrezajo njenim napovedim, kaj šele spominom. »Z jadrnice so res krasni,« je dodala kot v opravičilo. »Če boš imel priložnost za izlet, jo izkoristi.« Še zmeraj se je trudil osredotočiti na posamezne pikice, a helikopter se je že približeval obali.

Nekaj časa je še opazoval krajino, nato se je spet zazrl v Julijo. »Poslušaj, a mi lahko iskreno poveš, v kaj sem se spustil in kaj sledi. Priznati moraš, da je vse skupaj bizarno. Razumem visoko stopnjo zaupnosti in vse to, ampak gotovo več vsaj nekaj glede tega, kaj lahko pričakujem.«

Julija se je s komolci naslonila na kolena, sklenila dlani in ga pogledala. »Program je prilagojen posamezniku, torej njenemu oziroma njegovemu fizičnemu in psihičnemu stanju ter sposobnostim. Videti si dokaj fit, tako da bo najbrž naporno, ne bo pa morilsko.« Strah pred neznanim je očitno še zmeraj seval z njegovega obraza, saj je delovala, kot da ga skuša še dodatno pomiriti. »Skratka, kolikor za zdaj razumem, je moja naloga, da ti na začetku pomagam, dokler bom pač ostala. Napredek boš spremljal na svojem profilu, kjer boš videl, katere module moraš opraviti in koliko točk moraš zbrati. Ker je ta tvoja zadeva tako neobičajna, boš morda imel kake dodatne pogoje, ne vem. Vsekakor boš v ločenih prostorih, najbrž bungalovu, ampak ne vznemirjaj se, bom že poskrbela, da ne boš zamudil lokalnega utripa in pregovornega gorenjskega gostoljubja.« Zasmejala se je in dodala: »Lokalna šala, saj boš že še ugotovil.«

Takrat se je manta začela spuščati. Ko je pristala, se je najprej zaslišalo izenačenje pritiska, nato so se odprla vrata. Julija je vzela nahrbtnik in vstala ter čvrsto, a vseeno nekako nežno prijela Franka za ramo in rekla: »Pridi, greva.«

Sledil ji je po zložljivi rampi na heliport. Kljub poletnim temperaturam se ni zdelo pretirano vroče, najbrž zaradi izdatne pokritosti pokrajine z drevesi in rahlega piša. Ali pa se vsaj meni zdi tako, ker sem ravno iz Egipta. Na dnu rampe

ju je že čakal sprejemni odbor. »Dobrodošla v Planici, jaz sem direktor baze Novak, z mano sta doktorja Arsen in Volkova,« ju je pozdravil najvišji med njimi, jima podal roko, se obrnil in stopil proti stavbam. »Kar z mano, prosim,« je pomignil skupini. »Preučili smo vse dokumente, ki smo jih prejeli,« je razlagal, ko so hodili, »in kolikor razumem, so v ozadju ukazi iz visokih krogov. Vedno z veseljem sodelujemo s temi agencijami, zato se bomo potrudili optimizirati vse postopke, kolikor se le da.« Medtem so vstopili v administrativno stavbo z dolgimi hodniki, ki so vodili v številne pisarne, a je Novak tako suvereno zavijal zdaj levo, zdaj desno, da so ga drugi štirje komaj dohajali. Arsen in Volkova sta bila na desni, medtem ko sta ga Frank in Julija skušala dohiteti po levi, da bi ga lahko bolje slišala. »Morata pa razumeti, da ne bomo dovolili nobenih zdravstvenih ali drugačnih tveganj. Tega tukaj preprosto ne počnemo. Nismo postali vodilno evropsko zvezdno mesto zgolj zaradi lepe narave in kremnih rezin.«

V ovinku sta spet zaostala nekaj korakov za Novakom in Julija je z narejeno zarotniško zaupnostjo dregnila Franka ter zašepetala: »Pretirava s kremnimi rezinami. Tako zelo dobre pa spet niso.« Ob tem se je nasmehnila in mu pomežiknila. Čeprav je bila samo neumna pripomba in čeprav niti ni vedel, kaj sploh je kremna rezina, je cenil to insajdersko šalo, prvi korak k temu, da se ni več počutil povsem osamljenega v tej vse bolj bizarni situaciji, dva tisoč kilometrov od piramide, pred katero je še pred nekaj urami opazoval sončni vzhod.

Ko so bili vsi v Novakovi pisarni, je Volkova zaprla vrata. Novak je sedel za pisalno mizo, drugi so se razporedili po stolih na nasprotni strani, le Volkova se je zleknila v

naslonjač ob steni pri vratih, očitno namenjen sproščnemu branju, in jih opazovala od zadaj. Frank se je v trenutku instinktivno odločil, da Volkova ni zgolj znanstvenica; povsem očitno njen cilj ni preučevanje, ampak nadzor. Nič bolj jasnega občutka ni dobil glede Arsena, ki je sedel na njegovo levo in se mu prijazno nasmehnil; nekoliko preveč neposreden se mu je zdel v prisiljenosti nasmeška, saj sta se šele spoznala. Tudi njega bo moral podrobno spremljati. A najprej je njegovo pozornost zahteval Novak.

»Beddoe, Frank in Perun, Julija,« je bral iz dosjeja, ki ga je odprl na zaslonu pred sabo. »Naj vama ponovno zaželim dobrodošlico tukaj v Planici,« je začel, nato pa drsel med stranmi in preučeval obrazce. »Izbrana sta bila za astronautski trening. Perun, vidim, da ste ga že opravili – in nato še izpolnjevanje – tako da sklepam, da še veste, kako in kaj.«

»Tako je, komaj čakam, da se soočim s preizkusi,« mu je strumno, skoraj vojaško odvrnila.

»Gospod Beddoe, z vami pa bo kar precej dela, vidim, da še niste bili deležni tovrstnega treninga. Ste vsaj bili v vojski ali pa pri gorskih reševalcih?«

Frank je bil primoran odkimati, kar je Novaku opazno izbilo že tako očitno narejeno dobro voljo.

»Torej je pred vami trdo delo ... Če vam bo sploh zneslo, seveda.«

»Oprostite, kaj bi mi pravzaprav moralo znesti? Danes jutraj bi mi moralo znesti datiranje nekih kamnov, ki smo jih nedavno odkopali v Egiptu. Zakaj sem sploh tukaj?«

Preden je Novaku uspelo odgovoriti, je Volkova mirno dejala: »Eldridge.«

»Ja. Vem. Karkoli to pomeni.«

Nihče ni bil videti, da bi mu želel podati odgovor na to. Po nekajsekundni tišini se je nasmehnil Arsen: »Gospod Beddoe bo že zmogel. Če se ne motim, sem v vašem dosjeju prebral, da ste športnik ... Tudi nekaj trofej ste dobili med študijem. A ni tako?«

Frank ni cenil Arsenovega posredovanja; pravzaprav ga je ta človek navdajal z nelagodjem, a njegovi podatki so bili točni. Prikimal je. »Drži, moja univerza je znana po športnih programih.« Odločil se je, da zdaj ni čas za hvalisanje, sploh pa je hotel držati Arsena na varni razdalji.

Novaka je to očitno vsaj malo razvedrilo. »Prav, torej. Beddoe, najprej vas bomo namestili v sobo, kmalu bo kosilo, potem pa najbolje, da kar opravimo s prvo serijo zdravstvenih in psihofizičnih preizkusov, pa bomo takoj videli, iz kakšnega testa ste.« Obrnil se je k Juliji. »Za vas velja isto. Saj protokol že poznate, vidim pa, da je tukaj v sistemu že vneseno, da imate jutri zjutraj napovedan sestanek pri nadzorniku iz Solarpola. Vam bo on vse razložil.«

Medtem ko se je Novak posvečal Juliji, je Frank s pogledom ošvrknil Arsena in Volkovo. Prvi je bil tukaj očitno samo zaradi njega, saj Novaka, ki je bil nedvomno zgolj birokrat, sploh ni poslušal, medtem ko je Volkova pozorno preučevala Julijin izraz, ko je ta prejemale informacije. Moral bo ugotoviti, kdo tukaj izbira glasbo in kako se bo plesalo. A najprej se bo treba oprhati.

»Hvala, direktor Novak,« je strumno odgovoril in mu ponudil dlan. Novak jo je stresel, očitno zadovoljen, da je korektno izpeljal ta nepredvideni sestanek. Na Franku ni

pustil posebej pozitivnega vtisa. Pravzaprav ga ni nihče izmed sprejemne trojice. Tudi Julija je že bila pokonci in se je poslavljala od Novaka. Čeprav jo je poznal šele nekaj ur in je izžarevala čisto profesionalnost, se mu je zdelo, da je ob teh treh tudi njej nekoliko nelagodno.

Stopili so skozi vrata pisarne, kjer sta že čakali članici podpornega osebja. »Pokažite, prosim, gospodu Beddoeju in poročnici Perun, kje so njuni prostori,« je naročil Novak in se nemudoma obrnil k Volkovi za posvet. Težko bi bilo bolj očitno, kdo vleče niti.

5. poglavje

— Frank

Oprhan in skuštran je sedel na postelji in preučeval urnik. Do kosila je bilo še pet minut. Sledil bo zdravniški pregled – ura in pol; preizkus fizičnih aktivnosti – dve uri; centrifuga – pol ure; odmor za malico – 45 minut; psihološka evalvacija – 45 minut; preizkus prostorskih sposobnosti – ena ura ... In tako naprej, potem pa zjutraj ob šestih nova runda. Zazrl se je skozi okno. Zelenje res pomirja, pogrešal sem to. Spomnil se je cardifskega predmestja, izletov v gore in dedkovih zgodb o rudarjih. A še preden ga je odpeljalo k zvenu dedkovega glasu in vonju po babičinem bara brithu, je na vratih potrkalo.

Vstal je, si nadel kopalni plašč in odprl vrata. »Ohoho, to pa je fino,« ga je energično pozdravila Julija, že preoblečena v zeleno in belo trenirko z Esinimi oznakami. »Sem mislila, da so ti bungalovi samo za direktorje, da morajo nas vesoljske proletarce tlačiti v tiste majhne sobice, da se psihično privadimo na utesnjenost ... Ampak očitno obstajajo izjeme.« Med govorjenjem se je razgledovala naokrog in občudujoče prikimavala. »Saj te ne moti? Že tretjič sem v Planici, pa še nikoli nisem bila v teh elitnih rezidencah.«

Frank je še zmeraj stal pri vratih in jo zmedeno opazoval, kako je odpirala omare, predal pisalne mize, omarico za prvo pomoč, zraven vsakič pomenljivo pomignila z glavo,

nato pa se je počila na rob postelje, da se je ta zamajala. Zaprl je vrata, še zmeraj ne povsem prepričan, kako naj se odzove.

»Kar izkoristi ta luksuz, dokler si tukaj,« je rekla in z dlanjo preverila trdoto žimnice. Dvignila je pogled in ga uprla vanj. »Kaj še čakaš, hitro se obleci, da ne zamudiva kosila. Najboljših stvari hitro zmanjka in ni mi še uspelo preveriti, ali so moji stari kontakti še tukaj, da bi dali kaj na stran. Zmigaj se.«

S temi besedami mu je vrgla trenirko, ki je bila zložena na robu postelje. Frank jo je ujel in si začel oblačiti hlače kar pod kopalnim plaščem, ko se mu je stopalo zataknilo v hlačnici pri kolenu – zakaj so te preklete telirane hlače spet v modi in zakaj je ta kopalni plašč tako tesen v rame-nih – tako da je moral loviti ravnotežje s poskakovanjem na eni nogi. Julija je prasnila v smeh. »A se delaš finega? Saj bi ti že moralo biti jasno, da tam zgoraj ne boš imel nobenega intimnega prostora in zasebnosti. Najbolje, da se kar navadiš.« Ugotovil je, da se je Julija v domačem okolju res sprostita. Nič več tiste neprizanesljive detektivke, ki se je skrivala za zrcalnimi očali – čeprav je še naprej zvedavo brskala po prostoru in njem. Nič manj ni bila neposredna, a je strogost zamenjala pristna domačnost, ob kateri je dobil občutek, da jo pozna že bistveno dlje kot le nekaj ur.

Ko je končno spravil nogo skozi hlačnico, je bil že čisto zaripel. Zavzdihnil je in nato brez nadaljnjega oklevanja odvrgel utesnjujoči kopalni plašč, si povlekel majico čez glavo, ogrnil zgornji del trenirke in pograbil izkaznico z mize. Julija je počasi in z nemalo sarkazma zaploskala in

se zraven pristno zasmejala. Ni bil povsem navdušen nad tem, kako se je spravljal nanj, a moral si je priznati, da ga je kljub zmedi in negotovosti, ki sta ga obkrožala, spravila v dobro voljo. »Greva, kosilo ne čaka.«

Ko sta stopila iz bungalova, sta se odpravila po z lesom tlakovani potki, ki se je vila čez travnik v senci jesenov in bukev od luksuznih bungalovov proti setu klopcev in miz. Te so kar vabile k partiji kart ali druženju ob kozarčku v poletnih večerih, vendar je Frank sklepal, da glede na tempo tega kraja klopce najbrž samevajo. Ko sta prispela do administrativne stavbe, mu je pokazala zaslon z imeni kandidatov za astronave. »Glej, tukaj lahko spremljaš svoj napredek in seveda tudi druge. Vse podatke imaš tudi v svojem profilu na tablici, tam je še celo bolj podrobno, ampak ta rangirnica je še iz zgodnjih časov poletov v vesolje, ko ni bilo veliko raket in vesoljskih postaj in baz in so bila mesta za astronave še strogo omejena. Zdaj je bolj iztočnica za postavljanje kot kaj drugega, ampak med kandidati vseeno nekaj šteje. Vidiš, na vrhu je ta Miller, ki vodi v več modulih, ampak tudi on še ni presegel norme – je pa blizu. Potem so razvrščeni drugi glede na dosežke iz urjenja, tukaj čisto na koncu pa sva midva, Perun in Beddoe, za zdaj še brez točk. To se bo spremenilo jutraj, ko jih posodobijo.«

Pot ju je peljala naprej, mimo administrativne stavbe, mimo fitnesa na prostem, mimo čutne poti in končno do menze, ki jo je prežemal vonj po krompirju in cvrtju. Postavila sta se v vrsto, vzela vsak svoj pladenj in čakala, da se premakneta do hrane. Prostor je bil velik, s štirimi vrstami večjih miz po sredini in eno vrsto manjših ob oknu.